

ประชุมวิชาการ ทันตสาธารณสุขแห่งชาติ ครั้งที่ ๗ ฟันดี เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

Healthy Teeth for Quality of Life

๒๑-๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

การใช้ยาทางทันตกรรมอย่างสมเหตุผล ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ทพญ.รศ.ดร. สอระสัน และคณะ
โรงพยาบาลतालसुम อ.तालसुम จ.ओुบลราชธานี

ที่มาและความสำคัญ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลในอำเภอतालसुमมีทันตภิบาลประจำทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ ตำบลสำโรง ตำบลหนองกุ้ง ตำบลนาคาย ตำบลคำหว่า และตำบลจิกเทิง บางครั้งจะต้องเป็นผู้สั่งใช้ยาให้ผู้ป่วย จึงต้องพิจารณาสั่งใช้ยาอย่างสมเหตุผลให้เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย เพื่อป้องกันการใช้ยาที่ไม่จำเป็น หรือเพิ่มความเสี่ยงจากการใช้ยา และสำรวจพบทันตภิบาลมักจะจ่ายยา Amoxicillin ให้ผู้ป่วยที่ไม่จำเป็นต้องจ่ายยาปฏิชีวนะ แต่ควรส่งมารักษาคลองรากฟันที่โรงพยาบาล หรือถอนฟัน และมีทันตภิบาลบางคนที่มีวินิจัยผู้ป่วยบวมฝีปลายรากฟันชนิดเฉียบพลัน (Acute apical abscess) จ่าย Amoxicillin 500mg ระยะเวลาในการใช้ยา 3 วัน ซึ่งเป็นระยะเวลาสั้นเกินไป หรือบางครั้งจ่ายขนาด 250mg แทนขนาด 500mg และบางครั้งลืมคำนวณน้ำหนักเด็กในการจ่ายยาในเด็ก ซึ่งในรพ.สต.ไม่มีเภสัชกรตรวจเมื่อสั่งใช้ยา จึงเป็นสิ่งที่ควรแก้ไข

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้เกิดการนำความรู้มาใช้ในการรักษาผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

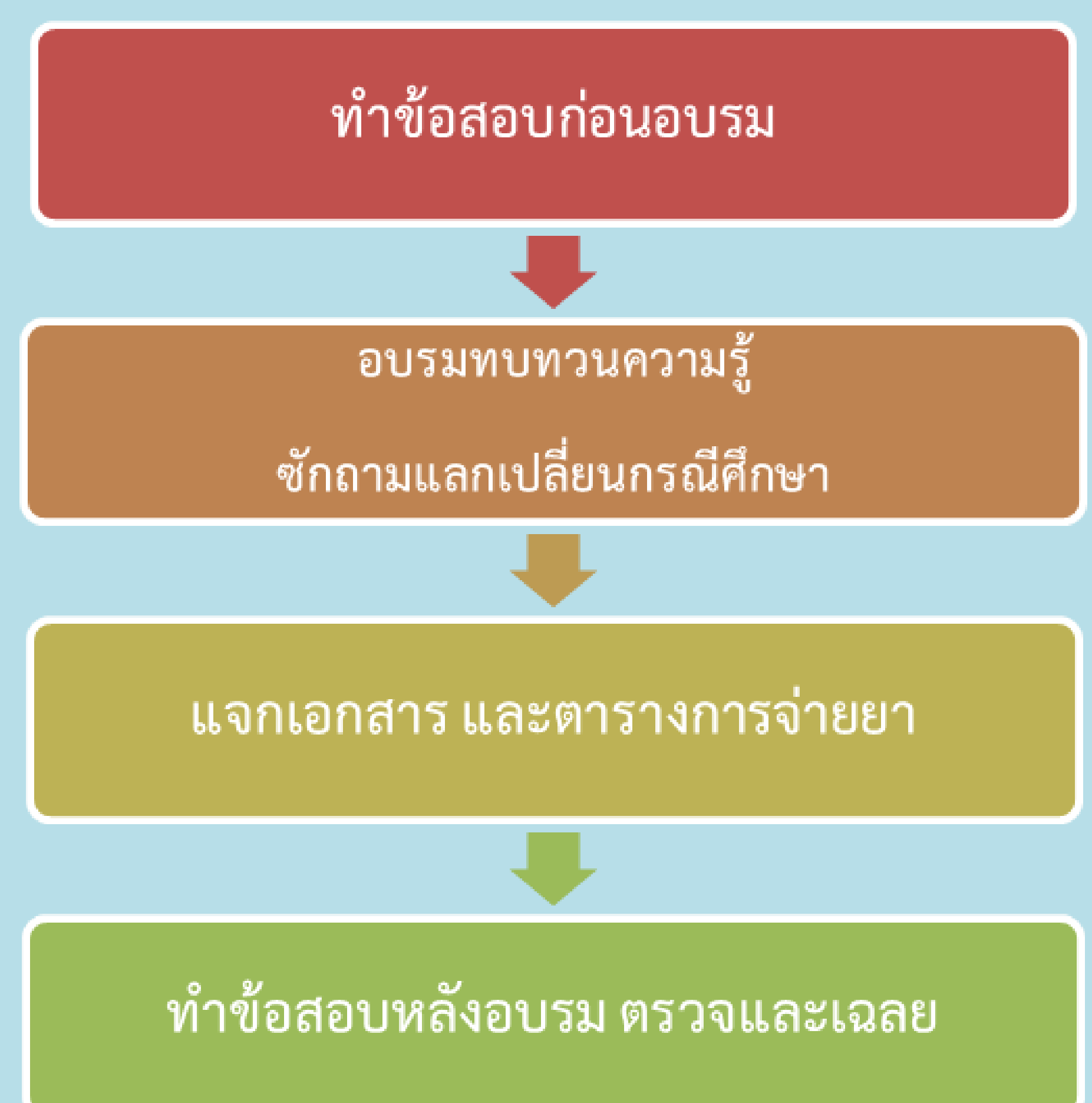
การดำเนินงาน

1. เปรียบเทียบความรู้เรื่องการใช้ยาทางทันตกรรมอย่างสมเหตุผลสำหรับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอ้างอิงจากคู่มือการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ตามบัญชียาหลักแห่งชาติ ยาที่ใช้ทางทันตกรรม Thai National Formulary 2016 Drugs used in Dentistry โดยยาที่ทันตภิบาลประจำ รพ.สต. ในอำเภอतालसुमสามารถสั่งใช้ยาให้แก่ผู้ป่วยมีดังนี้ Amoxicillin ชนิด Capsule ขนาด 250 mg และ 500 mg, Amoxicillin ชนิด syrup ขนาด 125 mg/5 ml, Ibuprofen ชนิด Tablet ขนาด 200 mg, Paracetamol ชนิด Tablet ขนาด 250 mg และ 500 mg, Paracetamol ชนิด Syrup ขนาด 120 mg/5 ml โดยทำเนื้อหา ดังนี้

- เอกสารเป็น Guideline
- สื่อนำเสนอ (power point) สำหรับจัดอบรม
- ข้อสอบวัดความรู้ โดยข้อสอบมี 8 ข้อ เป็นรูปแบบ scenario case ทั้งหมด และมีตัวเลือกให้ตอบ
- ตารางการจ่ายยาตามน้ำหนักที่คำนวณไว้ไปติดโต๊ะทำงาน

2. จัดกิจกรรมอบรม

ผลการประเมิน

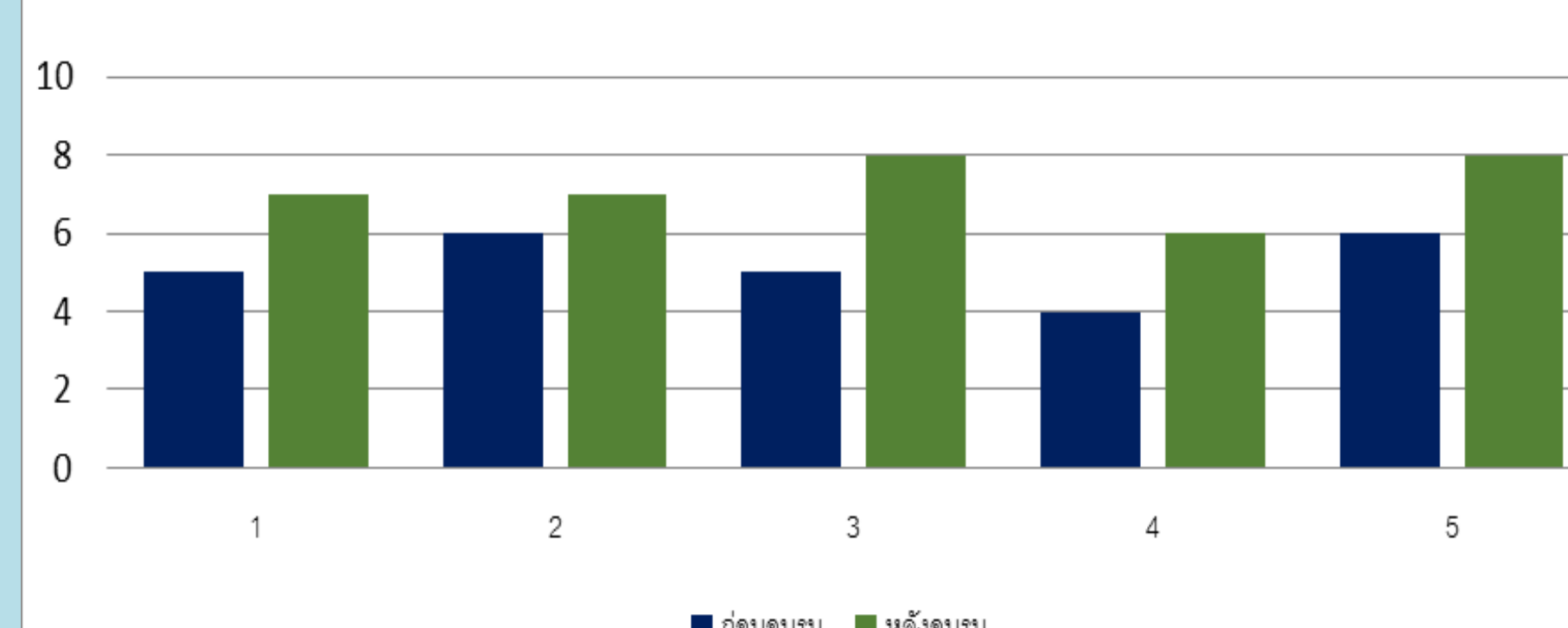
สามารถพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในหน่วยงานทันตกรรมให้เกิดการนำความรู้มาใช้ในการรักษาผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยวัดผลจากแบบทดสอบก่อนและหลังการเข้าอบรม ผลคะแนนหลังเข้ารับการอบรมมากกว่า หรือเท่ากับ 6 จาก 8 คะแนนเต็ม (ร้อยละ 75) เมื่อเปรียบเทียบผลคะแนนหลังการอบรมมากกว่าคะแนนก่อนเข้าอบรม และทำแบบสอบถามประเมินกิจกรรมพบว่าได้รับความพึงพอใจ ความรู้และความเข้าใจ การนำไปใช้ มากถึงมากที่สุด

ตารางการจ่ายยานำไปติดที่ทำงาน

	kg										
syrup	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Paracetamol 120 mg	1					1.5					
Amoxicillin 125 mg	1					1.5					

	kg																			
Tab	21-24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40			
Paracetamol	250mg	325mg									500mg									
Amoxicillin	250mg																			

แผนภูมิแสดงผลคะแนนก่อนอบรมและคะแนนหลังอบรมของทันตภิบาล 5 คน

การพัฒนาต่อยอด

ควรมีการจัดกิจกรรมทบทวนต่อเนื่องทุกๆ 1-2 ปี เพิ่มเติมเนื้อหาความรู้มากขึ้น เช่น การใช้ยากลุ่มหึ่งตั้งครรรค์ หึ่งให้มนบุตร และมีการนำกรณีศึกษาจากผู้ป่วยที่ทันตภิบาลในรพ.สต.ให้การรักษา มาแลกเปลี่ยนกันในกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมมากขึ้น

สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย